

НАРОДНИ ПОКРЕТ ДИНАРА-ДРИНА-ДУНАВ
Нови Сад, Мирослава Антића 8

Пиб: 109213420
Мбр.: 08956600
Тел. : 021 301 3091

**ПЛАН ЗА ОСТВАРИВАЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ РОДНЕ
РАВНОПРАВНОСТИ**

јун, 2022. година

Садржај

I УВОД.....	3
II ЗНАЧЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ИЗРАЗА	3
III РОДНА РАВНОПРАВНОСТ	5
IV ДИСКРИМИНАЦИЈА НА ОСНОВУ ПОЛА, ПОЛНИХ КАРАКТЕРИСТИКА, ОДНОСНО РОДА.....	5
V ЦИЉЕВИ ОДРЕЂИВАЊА И СПРОВОЂЕЊА ПОСЕБНИХ МЕРА	6
1. Општи циљ	6
2. Посебни циљеви – фокус области	6
3. Увођење родне перспективе у деловање Странке	7
4. Успостављање једнаких могућности у стручном усавршавању и развоју чланства.....	7
5. Родно одговорно планирање расподеле средстава	7
VI ОПИС И АНАЛИЗА СТАЊА	7
1. Кратка оцена стања у вези са положајем жена и мушкараца у Странци.....	7
2. Анализа стања	8
VII ПОСЕБНЕ МЕРЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ	9
1. Посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности	9
2. Начин спровођења посебних мера	9
3. Начин контроле посебних мера.....	10
4. Рокови за спровођење посебних мера.....	10
VIII ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА И МОНИТОРИНГ	11
1. Евидентирање података о остваривању родне равноправности	11
2. Извештавање о остваривању родне равноправности	12
IX ПОЧЕТАК ПРИМЕНЕ ПЛАНА	12
X ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПЛАНА.....	12

I УВОД

Народни покрет Динара-Дрина-Дунав (у даљем тексту: Странка), као регистрована политичка странке, у складу са законом и интерним актима, посвећен је грађењу окружења у оквиру ког се негује међусобно поштовање и уважавање без обзира на пол, род, године старости, верску, расну и националну припадност.

Поштовање и родна равноправност представља један од кључних фактора у изградњи друштва заснованог на људским правима и социјалној правди.

У циљу остварења и унапређења родне равноправности у свим сферама деловања Странке, доноси се План за остваривање и унапређење родне равноправности (у даљем тексту: План).

План садржи кратку оцену стања у вези положаја жена и мушкараца у Странци, укључујући и године старости, списак посебних мера, разлоге за одређивање посебних мера и циљеве који се њима постижу, почетак примене, начин спровођења контроле и рокове спровођења посебних мера.

Термини који се користе у овом Плану, а који имају родно значење, изражени граматички у мушким роду, подразумевају природни женски и мушки пол лица на које се односе.

II ЗНАЧЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ИЗРАЗА

Поједини термини употребљени у овом Плану, и актима донетим на основу овог Плана, имају следеће значење:

- 1) **Род** означава друштвено одређене улоге, могућности, понашања, активности и атрибуте, које одређено друштво сматра прикладним за жене и мушкарце укључујући и међусобне односе мушкараца и жена и улоге у тим односима које су друштвено одређене у зависности од пола;
- 2) **Осетљиве друштвене групе** су жене са села, жртве насиља, као и групе лица које се због друштвеног порекла, националне припадности, имовинског стања, пола, родног идентитета, сексуалне оријентације, старости, психичког или физичког инвалидитета, живота у неразвијеном подручју или из другог разлога или својства налазе у неједнаком положају;
- 3) **Пол** представља биолошку карактеристику на основу које се људи одређују као жене или мушкарци;
- 4) **Једнаке могућности** подразумевају једнако остваривање права и слобода жена и мушкараца, њихов равноправан третман и равноправно учешће у политичкој, економској, културној и другим областима друштвеног живота у свим фазама планирања, припреме, доношења и спровођења одлука и равноправно коришћење њихових резултата, без постојања различитих ограничења и родне дискриминације;
- 5) **Дискриминација лица** по основу два или више личних својстава без обзира на то да ли се утицај поједињих личних својстава може разграничити (вишеструка дискриминација) или се не може разграничити (интерсексијска дискриминација);

- 6) **Родна перспектива** односи се на узимање у обзор родних разлика, разлика по полу и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца и њихово укључивање у све фазе планирања, припреме, доношење и спровођење јавних политика, прописа, мера и активности;
- 7) **Родна анализа** представља процењивање утицаја последица сваке планиране активности, укључујући законодавство, мере и активности, јавне политике и програме, по жене и мушкарце и родну равноправност у свим областима и на свим нивоима;
- 8) **Уродњавање** представља средство за остваривање и унапређивање родне равноправности кроз укључивање родне перспективе у све јавне политике, планове и праксе;
- 9) **Уравнотежена заступљеност полова** постоји када је заступљеност једног од полова између 40-50% у односу на други пол, а осетно неуравнотежена заступљеност полова постоји кад је заступљеност једног пола нижа од 40% у односу на други пол, осим ако из посебног закона не произилази другачије;
- 10) **Родно засновано насиље** је сваки облик физичког, сексуалног, психичког, економског и социјалног насиља које се врши према лицу или групама лица због припадности одређеном полу или роду, као и претње таквим делима, без обзира на то да ли се дешавају у јавном или приватном животу, као и сваки облик насиља који у већој мери погађа лица која припадају одређеном полу;
- 11) **Насиље према женама** означава кршење људских права и облик дискриминације према женама и сва дела родно заснованог насиља која доводе или могу да доводе до: физичке, сексуалне, психичке, односно финансијске повреде или патње жене, обухватајући и претње таквим делима, принуду или произвољно лишавање слободе, било у јавности било у приватном животу;
- 12) **Узнемирањање** јесте свако непожељно понашање које има за циљ или последицу повреду достојанства лица или групе лица на основу пола, односно рода, а нарочито ако се тим ствара страх или непријатељско, застрашујуће, понижавајуће и увредљиво окружење;
- 13) **Подстицање на дискриминацију на основу пола, односно рода** је давање упутства о начину предузимања дискриминаторних поступака и навођења на дискриминацију на основу пола, односно рода, на други сличан начин;
- 14) **Сексуално, односно полно узнемирањање** јесте сваки нежељени вербални, невербални или физички акт сексуалне природе који има за циљ или последицу повреду личног достојанства, а нарочито ако се тиме ствара страх, непријатељско, застрашујуће, понижавајуће или увредљиво окружење;
- 15) **Сексуално, односно полно уцењивањање** је свако понашање лица које, у намери чињења или нечињења дела сексуалне природе, уцени другог да ће у случају одбијања пружања траженог против њега или њему близског лица изнети нешто што може шкодити њеној или његовој части или угледу;
- 16) **Родно осетљив језик** јесте језик којим се промовише равноправност жена и мушкараца и средство којим се утиче на свест оних који се тим језиком служе у правцу остваривања равноправности, укључујући промене мишљења, ставова и понашања у оквиру језика којим се служе у личном или професионалном животу;
- 17) **Родни стереотипи** јесу традицијом формирани и укорењене идеје према којима су женама и мушкарцима произвољно додељене карактеристике и улоге које одређују и ограничавају њихове могућности и положај у друштву.

III РОДНА РАВНОПРАВНОСТ

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

IV ДИСКРИМИНАЦИЈА НА ОСНОВУ ПОЛА, ПОЛНИХ КАРАКТЕРИСТИКА, ОДНОСНО РОДА

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, јесте свако неоправдано разликовање, неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), на отворен или прикривен начин, у односу на лица или групе лица, као и чланове њихових породица или њима близка лица, засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду у: политичкој, образовној, медијској и економској области, области запошљавања, занимања и рада, самозапошљавања, заштите потрошача (роба и услуге), здравственом осигурању и заштити, социјалном осигурању и заштити, у браку и породичним односима, области безбедности, екологији, области културе, спорту и рекреацији, као и у области јавног оглашавања и другим областима друштвеног живота.

Непосредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако се лице или група лица, због пола, полних карактеристика, односно рода, у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољан положај, или би могли бити стављени у неповољан положај.

Посредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако, на изглед неутрална одредба, критеријум или пракса, лица или групе лица, ставља или би могла ставити, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у неповољан положај у поређењу са другим лицима у истој или сличној ситуацији, осим ако је то објективно оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода постоји ако се према лицу или групи лица неоправдано поступа неповољније него што се поступа или би се поступило према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравали да траже заштиту од дискриминације на основу пола, односно рода, или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању.

Дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, сматра се и узнемирање, понижавајуће поступање, претње или условљавање, сексуално

узнемирање и сексуално уцењивање, родно заснован говор мржње, насиље засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду или промени пола, насиље над женама, неједнако поступање на основу трудноће, породиљског одсуства, одсуства ради неге детета, одсуства ради посебне неге детета у својству очинства и материнства (родитељства), усвајања, хранитељства, старатељства и подстицање на дискриминацију као и сваки неповољни третман који лице има због одбијања или трпљења таквог понашања.

Дискриминација лица на основу два или више личних својстава без обзира на то да ли се утицај поједињих личних својстава може разграничити је вишеструка дискриминација или се не може разграничити (интерсексијска дискриминација).

Не сматрају се дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, мере за заштиту материнства или очинства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства, као и заштита на раду запослених различитог пола, у складу са прописима којима се уређују радни односи и безбедност и здравље на раду, посебне мере уведене ради постизања пуне родне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају на основу свог пола, полних карактеристика, односно рода.

Не сматрају се дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, посебне мере донете ради отклањања и спречавања неједнаког положаја жена и мушкараца и остваривања једнаких могућности за жене и мушкарце.

Судска заштита лица и групе лица која су изложена дискриминацији на основу пола, полних карактеристика, односно рода остварује се у складу са законом којим се уређује забрана дискриминације.

У ЦИЉЕВИ ОДРЕЂИВАЊА И СПРОВОЂЕЊА ПОСЕБНИХ МЕРА

1. Општи циљ

Циљ доношења Плана јесте остваривање и унапређивање родне равноправности у свим сферама делобања Странке.

Планом се одређују и спроводе посебне мере за остваривање и унапређење родне равноправности у складу са начелом једнаких могућности којима се обезбеђује равноправно учешће и заступљеност жена и мушкараца, посебно припадника осетљивих друштвених група, у области рада, запошљавања, образовања и науке, учешћа у политичким активностима у Странци, те једнаке могућности за остваривање права и слобода.

2. Посебни циљеви – фокус области

Увођење родне перспективе у све фазе планирања, припреме, доношења и спровођења пословних политика, прописа, мера и активности Странке.

Уравнотежена заступљеност полова у органима управљања, као и другим органима и комисијама Странке у складу са заинтересованошћу чланова Странке за активним учешћем у раду и активностима Странке као и примена законом прописаних правила из материје изборног права.

Једнак приступ учлађених жена и мушкараца позицијама одлучивања и управљања.

Коришћење родно осетљивог језика, односно језика који је у складу са граматичким родом, у називима чланова органа, општим и појединачним актима.

3. Увођење родне перспективе у деловање Странке

Подстицање уравнотежене заступљености полова приликом аплицирања чланова Странке за израду програма и реализацију програмских активности чланова Странке.

Укључивање родне перспективе у све фазе израде, вредновања, избора, спровођења и оцењивања резултата рада на изради и реализацији програмских активности Странке.

Превазилажење родних стереотипа и предрасуда, неговање узајамног поштовања, ненасилног разрешења сукоба у међулјудским односима, спречавања, сузбијања родно заснованог насиља и поштовање права на лични интегритет, афирмишење равноправности и повећање видљивости осетљивих друштвених група и њиховог доприноса развоју и реализацији програмских циљева Странке.

Поштовање свих законом прописаних оквира приликом формирања изборних листа за учешће на изборима и то на свим нивоима.

4. Успостављање једнаких могућности у стручном усавршавању и развоју чланства

Постизање родне равноправности у стручном усавршавању и развоју чланства и стварању једнаких могућности за образовање, напредовање, стручно усавршавање и оснаживање чланова за равноправно учешће у раду органа странке.

5. Родно одговорно планирање расподеле средстава

Примена родно одговорног планирања расподеле средстава у поступку управљања и спровођења планова на изради програмских циљева и активности Странке. Учешће у изради планова и реализацији програмских циљева Странке је на добровољној бази чланова странке, трошкови су искључиво реални трошкови у поступку планирања, израде и реализације програмских активности и у истим могу учествовати сви заинтересовани чланови Странке без обзира на полу, расну, верску и националну припадност.

VI ОПИС И АНАЛИЗА СТАЊА

1. Кратка оцена стања у вези са положајем жена и мушкараца у Странци

1) Родна статистика

а. Структура запослених у Странци, са стањем на дан 01.06.2022. године

У Странци тренутно нема запослених у сталном радном односу.

Старосна структура запослених у Странци: -

- Од 21 до 30 година живота: -
- Од 31 до 40 година живота: -
- Од 41 до 50 година живота: -
- Од 51 до 60 година живота: -
- Од 61 до 70 година живота: -

б. Структура чланова Странке, са стањем на дан 01.06.2022. године

Структура чланова Странке у погледу учешћа жена и мушкараца у укупном броју чланова странке јесте податак који није могуће планирати и управљати истим обзиром да је чланство у Странци ствар личне одлуке сваког појединца. Према тренутно важећим подацима о броју чланова Странке 65% укупног чланства чине мушкарци док 35% чине жене.

Старосна структура чланова Странке изражена у процентуалним износима:

- Од 21 до 30 година живота: 13,6% од тога 30,5% жене и 69,5% мушкарци;
- Од 31 до 40 година живота: 26,2% од тога 33,5% жене и 66,5% мушкарци;
- Од 41 до 50 година живота: 22,0% од тога 34,2% жене и 65,8% мушкарци;
- Од 51 до 60 година живота: 18,4% од тога 35,2% жене и 64,8% мушкарци;
- Од 61 до 70 година живота: 13,0% од тога 36,7% жене и 63,3% мушкарци.

Учешће чланова до 21 године старости у укупном броју чланова Странке износи 6,8%.

Старосна структура чланова органа Странке:

- Од 21 до 30 година живота: 0;
- Од 31 до 40 година живота: 0;
- Од 41 до 50 година живота: 2 од тога 50% жене и 50% мушкарци;
- Од 51 до 60 година живота: 4 од тога 25% жене и 75% мушкарци;
- Од 61 до 70 година живота: 0.

2) Статистички подаци о укупним примањима запослених у Странци

У Странци у претходној календатској години није било запослених у сталном радном односу.

2. Анализа стања

На основу анализе изнетих података, може се закључити да родни јаз између Чланова постоји, и то у корист мушкараца.

Та се чињеница не може сматрати кршењем права на родну равноправност обзиром да је чланство у Странци према актима исте искључиво производ личне одлуке и приликом стицања статуса члана Странке води се рачуна да исти или иста буде морално достојан или достојна чланства те да подржава циљеве и програмска начела Странке.

Приликом запошљавања особља за рад у Странци било да је реч о сталном радном односу или радном ангажовању по уговору о раду ван радног односа, а у складу са важећим Законом о раду, води се рачуна о стручности пријављених на упражњено радно место.

Приликом сачињавања изборних листа на свим нивоима поштују се законске одредбе које уређују предметну област.

VII ПОСЕБНЕ МЕРЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

1. Посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности

У циљу остваривања и унапређивања родне равноправности у свим сферама деловања Странке, уз истовремено поштовање свих специфичности делатности политичких странака, одређују се следеће посебне мере за остваривање и унапређење родне равноправности:

- 1) Коришћење родно осетљивог језика, односно језика који је у складу са граматичким родом, у називима радних места, положајима у органима Странке, општим актима, међусобној писаној и усменој комуникацији, као и каналима екстерне комуникације (интернет презентације, друштвене мреже, брошуре и др.);
- 2) Континуирано стручно усавршавање чланова Странке и додатне обуке за спровођење унапређења политike једнаких могућности за све чланове Странке, за подстицање родне равноправности, препознавање, елиминисање и заштиту од дискриминације како на основу пола, односно рода, сексуалне орјентације, полних карактеристика, инвалидитета, верске, расне или националне припадности, тако и на основу личних својстава, људских права, дискриминације, односно рода, положаја и заштите особа са инвалидитетом, родно заснованог насиља и насиља над женама;
- 3) Обезбеђење уравнотежене заступљености полова у органима управљања Странке, уколико постоји већи број заинтересованих лица за обављање послова у оквиру органа управљања Странке, обзиром да се ради о пословим који се обављају на бази добровољности;
- 4) Доношење програмских садржаја без родних стереотипа, сексистичког садржаја и предрасуда, неговање међусобне сарадње и поштовања, ненасилно решавање сукоба у међуљудским односима, спречавање, сузбијање родно заснованог насиља и поштовање права на лични интегритет, афирмисање равноправности и повећање видљивости осетљивих друштвених група и њихов допринос остварењу програмских циљева Странке;
- 5) Предузимање посебних мера ради стварања једнаких могућности за стручно усавршавање, напредовање и развој свих чланова Странке;
- 6) Равноправност у процесу финансијског планирања срестава за спровођење планираних пројеката.

2. Начин спровођења посебних мера

За успешно остваривање и унапређивање родне равноправности неопходна је подршка свих чланова Странке, органа и запослених у Странци.

У Странци ће се именовати лице задужено за родну равноправност чији је задатак да: прати спровођење политика и мера за остваривање и унапређивање родне равноправности из делокруга рада Странке, уз уважавање законских одредби из делатности политичких странака, прати стање о полној структури чланова и радно

ангажованих лица и саставља извештаје о утврђеном стању у погледу достигнутог нивоа остваривања родне равноправности у области из делокруга Странке, доставља извештаје председнику Странке, сарађује са надлежним Министарством и телима за родну равноправност на питањима значајним за остваривање и унапређивање родне равноправности, припрема податке, анализе и материјале потребне за рад тела за родну равноправност.

Председник Странке именује лице задужено за родну равноправност и Комисију за родну равноправност из реда чланова Странке, чији је задатак да координира при спровођењу посебних мера и контролише спровођење истих.

3. Начин контроле посебних мера

Контролу примене посебних мера врши председник Странке, Комисија за родну равноправност и лице задужено за родну равноправност.

4. Рокови за спровођење посебних мера

Мере се спроводе у роковима утврђеним у Табели 1.

Фокус области	Посебне мере	Циљна група	Временски оквир	Носиоци активности	Показатељи
Успостављање културе родне равноправности	Едукација из области родне равноправности	Сви чланови Странке и сви запослени	Континуирано	Председник Странке, Комисија за родну равноправност, Лице задужено за родну равноправност	Број лица која су прошла обуку
Увођење родне перспективе у акте Странке	Коришћење родно осетљивог језика приликом сачињавања општих и појединачних аката	Органи надлежни за сачињавање општих и појединачних аката	Континуирано	Председник Странке, органи Странке, Конисија за родну равноправност, лице задужено за родну равноправност	Присуство родно осетљивог језика у општим и појединачним актима

Успостављање једнаких могућности у професионалном развоју чланова и запослених	Равноправно учешће у свим сферама деловања Странке, равноправно учешће и једнаке могућности у стручном усавршавању	Сви чланови Странке и сви запослени	Континуирано	Председник странке, Конисија за родну равноправност, Лице задужено за родну равноправност	Извештаји о напредовању и усавршавању
Родно одговорна расподела средстава	Увођење начела родне равноправности у све процесе финансијског планирања прихода и расхода приликом планирања и спровођења пројекта Странке за које је предвиђено финансирање тј. који се не спроводе на добровољној основи и без накнаде	Овлашћено и лице	Континуирано	Председник Странке, лице овлашћено за вођење финансија	Број жена и мушкараца укључених у пројекте који се финансирају из средстава Странке

Табела 1. Рокови за спровођење посебних мера

VIII ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА И МОНИТОРИНГ

1. Евидентирање података о остваривању родне равноправности

Информације и статистички подаци који се прикупљају и евидентирају у Странци у свим областима у којима се спроводе мере морају бити, осим збирно, разврстани и исказани по полу и старосној доби.

Ради праћења и остваривања родне равноправности и извештавања о томе, Странка је дужна да евидентира податке разврстане по полу.

Надлежни у Странци евидентирају податке о:

- 1) Укупном броју чланова Странке;
- 2) Укупном броју запослених и радно ангажованих лица; Странке;

- 3) Броју и проценту запослених и чланова Странке, радно ангажованих жена, жена на изборним листама у односу на укупан број и проценат запослених и чланова разврстаних по полу и старосној доби;
- 4) Квалификацијама које поседују запослени разврстаним по полу;
- 5) Платама и другим накнадама запослених и радно ангажованих лица, исказано у номиналним износима и разврстано по полу;
- 6) Броју и проценту кандидата пријављених на конкурс за пријем на упражњено радно место, разврстано по полу;
- 7) Броју и проценту лица у органима Странке, комисијама и другим телима Странке, разврстано по полу и старосној доби;

Подаци се евидентирају, евидентира се свака промена података. Евиденција података се може вршити и у електронском облику.

Странка је дужна да да на увид податке надлежној инспекцији, која у складу са законом врши инспекцијски надзор у овој области, као и надлежном Министарству на његов захтев, на начин и у складу са заштитом података о личности.

2. Извештавање о остваривању родне равноправности

Странка је дужна да сачини годишњи извештај о остваривању родне равноправности, који поред попуњеног обрасца садржи и оцену стања у погледу остваривања родне равноправности у Странци, укључујући и разлоге због којих није остварена прописана родна заступљеност жена и мушкараца, ако та заступљеност није остварена.

Извештај се доставља надлежном Министарству у складу са законом.

IX ПОЧЕТАК ПРИМЕНЕ ПЛАНА

План почиње да се примењује почев од дана доношења и објављивања на интернет презентацији Странке.

X ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПЛАНА

Извештавање се врши у складу са законом који уређује предметну област.

У Новом Саду, дана 01. јуна 2022.

Број: 01-06/2022-1

Народни покрет Динара-Дрина-Дунав

Томислав Бокан, председник